

Sygn. akt III AUa 783/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Stachowiak
Sędziowie:	SSA Marta Sawińska del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2014 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpital w P. im. prof. (...) S. z o.o. z siedzibą w P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanej E. B.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji odwołującego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpital w P. im. prof. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 13 lutego 2014 r. sygn. akt VII U 5206/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Marta Sawińska
--	-------------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 lipca 2013 roku, nr (...), znak (...), adresowaną do Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. S.T. D.” spółka z o.o. w P. i E. B., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I, Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585 ze zm.) i art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 ze zm.) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez **E. B.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof.(...) spółka z o.o. z siedzibą w P. ul. (...)** stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

Okres (mm/rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
07/2010	1 710,00zł	1 710,00zł	1 475,56zł
12/2010	2 072,00zł	2 072,00zł	1 787,93zł
07/2011	1 730,00zł	1 730,00zł	1 492,81zł
11/2011	1 857,02zł	1 857,02zł	1 909,49zł
07/2012	1 536,65zł	1 536,65zł	1 465,25zł

Organ rentowy wskazał, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez E. B. z tytułu wypłaconych pracownikowi świadczeń finansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w łącznej kwocie 2.160,00zł. Pracodawca wypłacił zatrudnionym pracownikom świadczenia w postaci ekwiwalentu wakacyjnego oraz dodatku świątecznego z okazji Świąt Bożego Narodzenia w oparciu o kryteria inne niż socjalne, tj. kierując się średnim miesięcznym dochodem pracownika brutto uzyskanym w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiarem czasu pracy i stażem pracy pracownika.

Organ rentowy podał, że E. B. otrzymała:

- w lipcu 2010r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 240,00zł,
- w grudniu 2010r. świadczenie świąteczne w kwocie 700,00 zł,
- w lipcu 2011r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 260,00 zł,
- w listopadzie 2011r. świadczenie świąteczne w kwocie 700,00 zł,
- w lipcu 2012r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 260,00 zł.

Odwołanie od powyżej opisanej decyzji wywiódł płatnik składek, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof.(...)spółka

z o.o. w P., zaskarżając ją w całości i zarzucając jej:

- naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, polegające na błędnej jego wykładni i uznaniu, iż odwołujący wydatkował środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w sposób niezgodny z ustawą,

- naruszenie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującego obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonemu z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010 – 2012,

- naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującego obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe, świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonemu z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,

- naruszenie art. 81 ust. 1 w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującego obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonemu z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,

- naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu w konsekwencji nałożeniu na odwołującego obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych świadczeń pieniężnych wypłaconych ubezpieczonemu z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012,

- naruszenie art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji nałożeniu na odwołującego obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na Fundusz Pracy świadczeń pieniężnych wypłaconych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2012.

Na podstawie powyższych zarzutów płatnik składek wniósł o uznanie przez organ odwołania za słuszne i uchylenie na podstawie art. 477⁹ § 2 kpc zaskarżonej decyzji w całości, a następnie umorzenie postępowania.

W przypadku nadania sprawie dalszego biegu płatnik składek wniósł o:

- uwzględnienie odwołania i zmianę zaskarżonej decyzji przez sąd w ten sposób, iż odwołujący nie jest zobowiązany do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, wypadkowe, chorobowe oraz ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonego wypłaconych mu w latach 2010-2012 z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych świadczeń pieniężnych,

- zasądzenie od organu na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 360 zł.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy nie wzywał E. B. do udziału w postępowaniu odrębnym postanowieniem, bowiem była ona już stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym i adresatem decyzji, stając się automatycznie stroną postępowania odwoławczego. Zainteresowana nie zajęła żadnego stanowiska.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 r. (sygn. akt VII U 5206/13) Sąd Okręgowy w Poznaniu, VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od odwołującej się spółki na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddziału w P., kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2 wyroku).

Podstawę powołanego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. (...)” spółka z o.o. powstała w 2004 roku. Pierwsi pracownicy zostali zatrudnieni z dniem 20 lutego 2004 roku. Prowadząc działalność płatnik składek posługuje się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) (...) zgodnie z decyzją Urzędu Skarbowego oraz numerem statystycznym (REGON) (...) zgodnie z zaświadczeniem Urzędu Statystycznego. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Płatnik składek zgłaszał w 11/2012 do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego 539 osób. Średnia liczba pracowników w roku 2012 wyniosła 517 osób.

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. (...)” spółka z o.o. tworzony jest Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zgodnie z § 3 Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Szpital w P.” spółka z o.o., wprowadzonym z dniem 3 marca 2010 Zarządzeniem nr (...) Prezesa Zarządu z dnia 9 kwietnia 2010 roku, środki Funduszu przeznacza się na finansowanie (dofinansowanie):

- 1) dodatków świątecznych,
- 2) bonów towarowych świątecznych,
- 3) wypoczynku w dni wolne od pracy, organizowanego w formie turystyki grupowej (wycieczki, rajdy, spływy),
- 4) biletów wstępu na imprezy kulturalno-rozrywkowe oraz sportowe,
- 5) pomocy rzeczowej i finansowej w formie zapomogi rzeczowej i zapomogi pieniężnej bezzwrotnej, przyznawanej w szczególnych przypadkach losowych,
- 6) pożyczek zwrotnych na cele mieszkaniowe,
- 7) wypłaty świadczenia wakacyjnego raz w roku, dokonywanej po wykorzystaniu przez pracownika urlopu wypoczynkowego w wymiarze minimalnym 10 kolejnych dni roboczych.

Stosownie do § 4 Regulaminu osobami uprawnionymi do korzystania z ZFŚS są:

- 1) pracownicy jednostki zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy,
- 2) emeryci i renciści – byli pracownicy zakładu,
- 3) pracownicy przebywający na urloпах wychowawczych.

Stosownie do § 5 świadczenia z ZFŚS mogą być przyznawane w pierwszej kolejności osobom:

- 1) zatrudnionym w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia,

- 2) uzyskującym dochód na osobę w rodzinie nieprzekraczający kwoty uprawniającej do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- 3) samotnie wychowującym dzieci,
- 4) posiadającym rodziny wielodzietne,
- 5) mającym trudne warunki mieszkaniowe,
- 6) mającym dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają specjalnej opieki i leczenia, a także wychowującym dzieci całkowicie lub częściowo osierocone.

Osoby ubiegające się o świadczenia socjalne z ZFŚS składają wnioski w komórce socjalnej szpitala w formie i terminie podanym do ogólnej wiadomości uprawnionych pracowników (§ 7 ust. 1).

Oceny wniosków o przyznanie świadczeń z ZFŚS dokonuje Komisja Socjalna w składzie:

- 1) po 1 przedstawicielu działających w jednostce związków zawodowych,
- 2) wyznaczony przez Zarząd jednostki 2 pracowników administracyjnych jednostki (§ 7 ust. 2).

Świadczenia z ZFŚS przyznawane są przez Kierownika Jednostki na podstawie kwalifikacji Komisji Socjalnej (§ 10 ust. 2).

W odwołującej Spółce funkcjonuje i funkcjonowała w latach 2010 – 2012 roku Komisja Socjalna, która podejmowała decyzje o podziale środków zgromadzonych na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W tych latach w Spółce działały 4 organizacje związkowe.

Z protokołu ze spotkania Komisji Socjalnej z dnia 7 maja 2010 roku wynika, że wypłata ekwiwalentu wakacyjnego w 2010 roku może nastąpić jeden raz w roku i zostanie zrealizowana na wniosek pracownika po wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni kolejnych dni roboczych. Wnioski należy pobierać i składać po powrocie z urlopu wypoczynkowego w dziale kadr i płać w terminie do 27. każdego miesiąca. Wypłaty będą realizowane jeden raz w miesiącu w terminie do 30. każdego miesiąca.

Komisja Socjalna wprowadziła zróżnicowanie wysokości ekwiwalentu według wynagrodzenia brutto pracownika z tytułu zatrudnienia w Szpitalu według przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2010 roku według GUS (3.340,89zł). Wypłata nastąpi w wysokości odpowiadającej wielkości wymiaru etatu.

Komisja Socjalna ustaliła kwoty dla pełnego etatu:

1. przychód brutto poniżej średniej krajowej – 240,00 zł,
2. przychód brutto powyżej średniej krajowej – 220,00 zł.

Stan pracowników został określony na dzień 31 marca 2010 roku.

Osoby zatrudnione po 1 kwietnia 2010 roku nie otrzymają ekwiwalentu wakacyjnego za 2010 rok. Stażyści i rezydenci otrzymają ekwiwalent wakacyjny w kwocie zgodnie z powyższymi ustaleniami, nie więcej niż kwoty przeznaczone przez Ministerstwo Zdrowia.

W 2010 roku wypłacono pracownikom ekwiwalent wakacyjny w kwotach odpowiednio: 220,00 zł i 240,00 zł. Osobom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono ekwiwalent w wysokościach: 80,00 zł, 110,00 zł, 120,00 zł, 165,00 zł, 170,50 zł, 180,00 zł, 181,50 zł, 210,00 zł.

Zgodnie z protokołem ze spotkania Komisji Socjalnej w dniu 5 listopada 2010 roku Komisja Socjalna podjęła decyzję o wypłacie świadczenia tzw. „karpioowego” według następujących kryteriów:

- stan pracowników określono na dzień 1 października 2010 roku, zatrudnienie, co najmniej 6 miesięcy, liczone nieprzerwanie,
- podział pracowników szpitala – dochód brutto powyżej 3.340,89 zł (wypłata na osobę 600,00 zł brutto) oraz dochód poniżej 3.340,89 zł (wypłata na osobę 700,00 zł brutto), przeciętne miesięczne wynagrodzenie za I kwartał 2010 roku według GUS,
- średni dochód pracownika – I kwartał 2010 roku,
- wypłata nastąpi w wysokości odpowiadającej wielkości wymiaru etatu,
- osoby przebywające na urlopie wychowawczym otrzymują wypłatę świadczenia świątecznego zgodnie z powyższymi ustaleniami,
- osoby mające zajęcia komornicze otrzymują talony świąteczne – w kwocie równoważnej,
- stażyści i rezydenci z roku 2009 otrzymują świadczenie świąteczne w kwocie zgodnie z powyższymi ustaleniami, nie więcej niż kwoty przeznaczone przez Ministerstwo Zdrowia, ale po umniejszeniu kwoty ekwiwalentu wakacyjnego,
- stażyści i rezydenci z 2010 roku – otrzymują świadczenie świąteczne w kwocie należnej za 2010 rok,
- wypłatę świadczenia świątecznego przewidziano w połowie grudnia 2010 roku.

W grudniu 2010 roku wysokość dodatku świątecznego wyniosła odpowiednio: 600,00 zł i 700,00 zł. Ponadto dla osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 44,10 zł, 240,00 zł, 300,00 zł, 350,00 zł, 450,00 zł, 465,00 zł, 480,00 zł, 495,00 zł, 525,00 zł, 612,50 zł. Nadto dla osób zatrudnionych i zwolnionych w ciągu roku wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 261,96 zł i 633,20 zł.

Dla 10 pracowników, którym nie wypłacono świadczeń pieniężnych – dodatku świątecznego, wydano bony świąteczne. Wysokość świadczeń przypadających na jednego pracownika wyniosła odpowiednio: 450,00 zł, 600,00 zł i 700,00 zł.

Z załącznika do harmonogramu wydatków ZFŚS na 2011 rok z dnia 1 kwietnia 2011 roku wynika, że podjęto decyzję o wypłacie ekwiwalentu wakacyjnego według następujących kryteriów:

- wypłata ekwiwalentu wakacyjnego w roku 2011 może nastąpić jeden raz w roku i zostanie zrealizowana na wniosek pracownika po wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 kolejnych dni roboczych,
- wnioski należy pobierać i składać po powrocie z urlopu wypoczynkowego w dziale kadr i płac, wypłaty będą realizowane do 14 dni po złożeniu wniosku,
- wprowadza się zróżnicowanie wysokości ekwiwalentu według wynagrodzenia brutto pracownika z tytułu zatrudnienia w Szpitalu według przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za IV kwartał 2010 roku według GUS (3.438,21 zł),
- ustalono kwoty dla pełnego etatu:

1. przychód brutto poniżej średniej krajowej – 260,00 zł,

2. przychód brutto powyżej średniej krajowej – 240,00 zł,

- ekwiwalent wakacyjny przysługuje pracownikom po upływie 6. miesięcznego okresu zatrudnienia,
- stażyści i rezydenci otrzymują ekwiwalent wakacyjny w kwocie zgodnie z powyższymi ustaleniami, nie więcej niż kwoty przeznaczone przez Ministerstwo Zdrowia.

W 2011 roku wypłacono pracownikom ekwiwalent wakacyjny w kwotach odpowiednio: 240,00 zł i 260,00 zł. Osobom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono ekwiwalent w wysokościach: 120,00 zł, 130,00 zł, 180,00 zł, 195,00 zł, 227,50 zł.

Zgodnie z protokołem ze spotkania Komisji Socjalnej w dniu 14 października 2011 roku Komisja podjęła decyzję o wypłacie świadczenia tzw. „karpiego” według następujących kryteriów:

- stan pracowników został określony na dzień 1 października 2011 roku, zatrudnienie, co najmniej 6 miesięcy liczone nieprzerwanie,
- podział pracowników Szpitala – dochód brutto powyżej 3.466,33 zł (wypłata na osobę 700,00 zł brutto) oraz dochód poniżej 3.466,33 zł (wypłata na osobę 800,00 zł brutto),
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie w I kwartale 2011 roku – 3.466,33 zł, komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 maja 2011 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2011 roku,
- średni dochód brutto pracownika – I kwartał 2010 roku,
- wypłata nastąpi w wysokości odpowiadającej wielkości wymiaru etatu,
- osoby przebywające na urlopie wychowawczym otrzymują wypłatę świadczenia świątecznego zgodnie z powyższymi ustaleniami,
- osoby mające zajęcie komornicze otrzymają talony świąteczne – w kwocie równoważnej.

W listopadzie 2011 roku wypłacono pracownikom świadczenia pieniężne - dodatek świąteczny odpowiednio w kwotach: 600,00 zł i 700,00 zł. Ponadto dla osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 42,00 zł, 240,00 zł, 350,00 zł, 420,00 zł, 450,00 zł, 465,00 zł, 480,00 zł, 495,00 zł, 525,00 zł, 612,50 zł. Nadto dla osób zatrudnionych i zwolnionych w ciągu roku wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 273,48 zł, 586,96 zł, 651,48 zł, 651,60 zł.

W grudniu 2011 roku dla 10 pracowników, którym nie wypłacono świadczeń pieniężnych – dodatku świątecznego, wydano bony świąteczne. Wysokość świadczeń przypadających na jednego pracownika wyniosła odpowiednio: 350,00 zł i 700,00 zł.

Z załącznika do harmonogramu wydatków ZFŚS na 2012 rok wynika, że podjęto decyzję o wypłacie ekwiwalentu wakacyjnego według następujących kryteriów:

- wypłata ekwiwalentu wakacyjnego w 2012 roku może nastąpić jeden raz w roku i zostanie zrealizowana na wniosek pracownika po wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 kolejnych dni roboczych,
- wnioski należy pobierać i składać po powrocie z urlopu wypoczynkowego w dziale kadr i płac, wypłaty będą realizowane do 14 dni po złożeniu wniosku,
- wprowadzono zróżnicowanie wysokości ekwiwalentu według wynagrodzenia brutto pracownika z tytułu zatrudnienia w Szpitalu według przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za IV kwartał 2011 roku według GUS – 3.586,75 zł (komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 lutego 2012 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 2011 roku),

- średni dochód brutto pracownika – I kwartał 2012 roku,
- wypłata nastąpi w wysokości odpowiadającej wielkości wymiaru etatu,
- ustalono kwoty dla pełnego etatu:

1. przychód brutto poniżej średniej krajowej – 260,00 zł,

2. przychód brutto powyżej średniej krajowej – 240,00 zł,

- ekwiwalent wakacyjny przysługuje pracownikom po upływie 6. miesięcznego okresu zatrudnienia,
- stażyści i rezydenci otrzymują ekwiwalent wakacyjny w kwocie zgodnie z powyższymi ustaleniami, nie więcej niż kwoty przeznaczone przez Ministerstwo Zdrowia.

W 2012 roku wypłacono pracownikom ekwiwalent wakacyjny w kwotach odpowiednio: 240,00 zł i 260,00 zł. Osobom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono ekwiwalent w wysokościach: 130,00 zł, 144,00 zł, 156,00 zł, 180,00 zł, 195,00 zł, 198,00 zł, 227,50 zł.

Zgodnie z kryteriami przyznawania i wypłaty świadczenia „karpiego” dla pracowników Szpitala w roku 2012 uprawnionymi do otrzymania tego świadczenia są pracownicy według stanu zatrudnienia na dzień wypłaty świadczenia, pod warunkiem nieprzerwanego zatrudnienia przez okres minimum 6 miesięcy:

- pracownicy zatrudnieni w formie umowy o pracę,
- pracownicy przebywający na urloпах wychowawczych.

Dla celów ustalenia wysokości świadczenia przyjęto przeciętne miesięczne wynagrodzenie w II kwartale 2012 roku według GUS (3.496,82 zł).

Przyjęto następujące wysokości świadczeń zależne od dochodu pracownika w przeliczeniu do etatu:

- miesięczny dochód pracownika brutto pracownika do kwoty 2.797,46 zł – kwota 800 zł brutto,
- miesięczny dochód brutto pracownika w przedziale 2.797,47 zł do 3.496,82 zł – kwota 700 zł brutto,
- miesięczny dochód pracownika powyżej kwoty 3.496,82 zł – kwota 600 zł brutto.

Dla celów ustalenia dochodu brutto pracownika przyjęto średni miesięczny dochód brutto pracownika z II kwartału 2012 roku.

Na pisemny wniosek pracownika dopuszczono możliwość wypłaty świadczenia karpiego w formie talonu świątecznego.

Lekarze stażyści i lekarze rezydenci otrzymują świadczenia w kwocie zgodnej z powyższymi kryteriami dochodowymi, przy czym kwota świadczenia „karpiego” nie może przekraczać wysokości środków otrzymanych z Ministerstwa Zdrowia lub Urzędu Marszałkowskiego z uwzględnieniem wcześniej otrzymanych świadczeń socjalnych.

Wypłata świadczenia nastąpi w formie pieniężnej do dnia 30 listopada 2012 roku na konta bankowe pracowników.

W listopadzie 2012 roku wypłacono pracownikom świadczenia pieniężne - dodatek świąteczny odpowiednio w kwotach: 600,00 zł, 700,00 zł i 800,00 zł. Ponadto dla osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 50,00 zł, 300,00 zł, 350,00 zł, 360,00 zł, 400,00 zł, 450,00 zł, 465,00 zł, 480,00 zł, 495,00 zł, 525,00 zł. Nadto dla osób zatrudnionych i zwolnionych w ciągu roku wypłacono świadczenia w następujących wysokościach: 121,55 zł, 167,13 zł, 182,32 zł, 273,48 zł, 651,60 zł, 800,00 zł.

W grudniu 2012 roku dla 12 pracowników, którym nie wypłacono świadczeń pieniężnych – dodatku świątecznego, wydano bony świąteczne. Wysokość świadczeń przypadających na jednego pracownika wyniosła odpowiednio: 700,00 zł i 800,00 zł.

W latach 2010, 2011, 2012 pracownicy odwołującej Spółki, w tym E. B., korzystali ze świadczeń Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, uzyskując świadczenia pieniężne w postaci ekwiwalentu wakacyjnego oraz dodatku świątecznego z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Pracownicy składali wnioski o ekwiwalent wakacyjny, wskazując w nich okres, w którym korzystali z urlopu wypoczynkowego.

Przy wypłacie powyższych świadczeń pracownicy nie składali oświadczeń o swojej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej.

Przyjętym przez Spółkę kryterium podziału środków Funduszu były: średni miesięczny dochód pracownika brutto uzyskany w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiar czasu pracy i staż pracy pracownika.

Zainteresowana E. B. otrzymała:

- w lipcu 2010r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 240,00zł,
- w grudniu 2010r. świadczenie świąteczne w kwocie 700,00 zł,
- w lipcu 2011r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 260,00 zł,
- w listopadzie 2011r. świadczenie świąteczne w kwocie 700,00 zł,
- w lipcu 2012r. ekwiwalent wakacyjny w kwocie 260,00 zł.

W dniu 31 lipca 2013 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję nr (...).

Odwołująca Spółka w latach 2010-2012 nie badała sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników przy przyznawaniu ekwiwalentu wakacyjnego i świadczeń z okazji Świąt Bożego Narodzenia w postaci dodatku pieniężnego i bonów towarowych.

Mając na uwadze powyżej ustalony stan faktyczny, po przedstawieniu oceny zgromadzonych w sprawie dowodów z dokumentów i zeznań świadków, Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie płatnika składek nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem sporu w sprawie było to czy kwoty przypisane zainteresowanej E. B., jako przychody w miesiącach wskazanych w zaskarżonej decyzji i szczegółowo opisane powyżej, stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz, czy w związku z tym prawidłowo kwoty te doliczono do przychodów osiągniętych przez zainteresowaną we wskazanych w decyzji miesiącach.

Jako podstawy prawne rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy przywołał następujące przepisy: art. 18 ust. 1, art. 20 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 4 pkt 9 tejże ustawy w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 361 ze zm.).

Sąd Okręgowy wskazał, iż w myśl cytowanych przepisów, świadczenia przyznane i wypłacone przez odwołującą Spółkę pracownikom, w tym zainteresowanej, z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci świadczeń wakacyjnych oraz dodatków świątecznych z okazji Świąt Bożego Narodzenia w latach 2010 – 2012 stanowiły przychód ubezpieczonych w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem kwoty te są

elementem przychodu ze stosunku pracy, stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W dalszej kolejności Sąd wskazał, iż w sprawie należało rozstrzygnąć, czy kwoty te podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanej w myśl § 1 oraz § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 roku Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Zgodnie bowiem z § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. rozporządzenia nie stanowią podstawy wymiaru składek świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd Okręgowy wskazał, jakie warunki musi spełniać świadczenie, by mogło być uznane za przeznaczone na cele socjalne zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 592) i podkreślił, że dla uznania, iż określone świadczenie ma charakter socjalny, poza spełnieniem przesłanek określonych w tymże przepisie, niezbędne jest także przestrzeganie pozostałych przepisów ustawy, w tym art. 8 ust. 1 i 2 oraz regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

Mając powyższe regulację na uwadze, Sąd Okręgowy stwierdził, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie sposób uznać, aby świadczenia wypłacone zainteresowanej miały charakter socjalny i tym samym, by można je wyłączyć z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Odwołująca Spółka, wypłacając w latach 2010 - 2012 z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych swoim pracownikom, w tym, zainteresowanej, dodatki świąteczne z okazji Świąt Bożego Narodzenia i świadczenia wakacyjne, dokonała podziału środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po uwzględnieniu średniego miesięcznego dochodu pracownika brutto uzyskanego w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiaru czasu pracy i stażu pracy pracownika i przy podziale tych środków nie uwzględniła łącznie jego sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, choć wymaga tego ustawa. Tymczasem spółka w żaden sposób nie analizowała i nie uwzględniała ile osób prowadzi z zainteresowaną gospodarstwo domowe, ile osób pozostaje na jej utrzymaniu, jaki jest jej majątek, jakie osiąga dodatkowe dochody, czy i w jakiej wysokości dochody osiągają pozostali członkowie jej rodziny, czy korzystają z pomocy socjalnej, jakie są ich koszty utrzymania. Dopiero zebranie tego typu informacji, czy choćby w minimalnym zakresie o wysokości przychodu na członka rodziny i uwzględnienie uzyskanych danych przy ustalaniu wysokości świadczeń z okazji Świąt Bożego Narodzenia i świadczeń wakacyjnych, i zróżnicowanie wysokości świadczeń w oparciu o te kryteria umożliwiłoby uznanie, iż świadczenia te przyznane zostały zgodnie z przepisami ustawy i Regulaminem, i jako takie stanowią świadczenia socjalne.

Dokonanie podziału środków Funduszu według kryterium średniego miesięcznego dochodu pracownika brutto, uzyskanego w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, jest naruszeniem przepisu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Oznacza to, że forma różnicowania wysokości świadczeń w odwołującej Spółce, po uwzględnieniu średniego miesięcznego dochodu pracownika brutto uzyskanego w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiaru czasu pracy i stażu pracy pracownika, była niezgodna z powszechnie obowiązującymi przepisami ustawy.

Sąd Okręgowy po przedstawieniu poglądów doktryny i judykatury w zakresie wykładni i znaczenia w praktyce treści art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stwierdził, że w sprawie nie ma znaczenia podnoszona przez odwołującą okoliczność, że sposób rozdziału środków Funduszu był akceptowany przez wszystkich pracowników.

Orzekający Sąd Okręgowy stwierdził także, iż w realiach sprawy nie można zaakceptować poglądu odwołującej Spółki, że sporne świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznawane były w sposób odpowiadający wymogom ustawy z dnia 4 marca 1994 roku i obowiązującego u odwołującej Regulaminu. Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołująca Spółka dokonała podziału świadczeń z ZFŚS na rzecz pracowników z naruszeniem obowiązujących postanowień regulaminu (§ 5). Stąd sporne świadczenia zostały wypłacone zainteresowanej wprawdzie z funduszu świadczeń socjalnych, lecz nie na warunkach wynikających z tego Regulaminu. Zatem nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołująca nie zastosowała kryterium socjalnego przy przyznawaniu pracownikom środków z ZFŚS. Kryterium to nie mogło być bowiem przyjęte ogólnie i opierać się jedynie na ocenie takich czynników jak średni miesięczny dochód pracownika brutto uzyskany w określonym kwartale z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, wymiar czasu pracy i staż pracy pracownika. Podział świadczeń z Funduszu Socjalnego powinna poprzedzać indywidualna ocena sytuacji osób uprawnionych pod kątem kryterium socjalnego, na podstawie oświadczeń pracowników o wysokości wszystkich dochodów uzyskiwanych przez wspólnie zamieszkujące i prowadzące gospodarstwo domowe osoby, tymczasem wbrew twierdzeniom odwołującej Spółki, przy wypłacie świadczeń z ZFŚS nie brano pod uwagę szczegółowej sytuacji materialnej, socjalnej i rodzinnej pracowników Spółki, co wynika wprost z zeznań świadków. Nie brano bowiem pod uwagę zarobków współmałżonka czy też innych dochodów pracownika osiągniętych przez niego poza Szpitalem w P., a odwołująca Spółka nie odbierała od pracowników oświadczeń o wysokości dochodów rodziny, ani nie analizowała ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej.

Powyższe rozważania oznaczają, że sporne świadczenia wypłacone zainteresowanej stanowią świadczenia dodatkowe pracodawcy dla pracownika, a nie świadczenia z funduszu świadczeń socjalnych, ze wszystkimi konsekwencjami prawnymi tak wobec zainteresowanej, jak wobec płatnika składek, który co prawda administruje funduszem, jednak nie może tego czynić z pominięciem ustawy. Zdaniem Sądu orzekającego, w niniejszej sprawie organ rentowy zdołał miarodajnie wykazać, że płatnik przyznając świadczenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i świadczenia wakacyjne nie kierował się sytuacją socjalną swych pracowników.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro wypłata spornych świadczeń nie miała charakteru socjalnego, gdyż nie wiązała ich z kryterium socjalnym, to należy je uznać za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Uwzględniając powyższe rozważania, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ §1 kpc i powołanych przepisów prawa materialnego, oddalił odwołanie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. (...)spółka z o.o. z siedzibą w P. jako bezzasadne, orzekając jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).

Powyższe rozstrzygnięcie w całości apelacją zaskarżył płatnik składek Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpitala w P. im. prof. (...) zarzucając naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów i dokonania błędnych ustaleń faktycznych, które skutkowały przyjęciem, iż wypłacony zainteresowanej przez odwołującą spółkę w latach 2010-2012 ekwiwalent wakacyjny oraz świadczenia świąteczne nie mają charakteru socjalnego i zostały wypłacone niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

- art. 102 kpc poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek odstąpienia od obciążenia odwołującego kosztami zastępstwa procesowego;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 t.j. ze zm.) poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującego z tytułu ekwiwalentu

wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych na rzecz zainteresowanej stanowią przychód w rozumieniu tego przepisu i powinny stanowić podstawę wymiaru składek,

- art. 18 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującego z tytułu ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych, finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne;

- 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) poprzez błędne przyjęcie, iż wypłaty dokonane przez odwołującego z tytułu ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych, nie zostały sfinansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, albowiem podział środków z tego funduszu nastąpił niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

- art. 2 ust. 1 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2012 r, poz. 592 t.j. ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, iż świadczenia wypłacone zainteresowanej nie miały charakteru socjalnego, co w konsekwencji spowodowało przyjęcie, iż brak było podstaw, aby wyłączyć je z podstawy wymiaru składek;

- art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 592 t.j. ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię prowadzącą do przyjęcia, iż odwołujący przy wypłacie ekwiwalentu wakacyjnego oraz świadczeń świątecznych powinien uwzględnić każdorazowo sytuację życiową, rodzinną i materialną pracownika, przy łącznym zastosowaniu wszystkich wskazanych w ust. 1 powołanego przepisu wymogów.

Powołując się na wskazane powyżej zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie wniesionego odwołania w całości i zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej spółki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 29 grudnia 2014 r. jako załącznik do protokołu, odwołujący płatnik składek, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie, wniósł o odstąpienie od obciążenia odwołującej spółki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego w postępowaniu przed Sądem II instancji, zgodnie z art. 102 k.p.c. Odwołujący wskazał, że nakład pracy pełnomocnika pozwanego niniejszej sprawie jest znikomy, w szczególności pełnomocnik ten nie kierował w przedmiotowej sprawie w II instancji żadnego pisma procesowego.

Ponadto apelujący uzupełniając zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek odstąpienia od obciążenia odwołującego kosztami zastępstwa procesowego, podniesiony w apelacji odwołującego, podniósł, iż niniejsza sprawa została w postępowaniu I instancji połączona z 11 innymi sprawami do wspólnego rozpoznania, celem przeprowadzenia postępowania dowodowego, w sprawie odbyła się wyłącznie jedna rozprawa, a skierowane do Sądu pismo procesowe zostało przez pełnomocnika powielone poprzez zmianę jedynie nazwiska zainteresowanego. Zatem nakład pracy pełnomocnika procesowego pozwanego w postępowaniu I instancji był także niewielki.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Sąd Apelacyjny stwierdza, że bezzasadne są zarzuty apelacji, a zatem podlega ona oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I Instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy prawidłowo organ rentowy uznał, że przychód uzyskany przez zainteresowaną E. B. tytułem dofinansowania z okazji Świąt oraz ekwiwalentu wakacyjnego za okresy i w wysokościach wskazanych w zaskarżonej decyzji w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w P. im. prof. (...) spółka z o.o. z siedzibą w P., stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Zasady ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm., zwanej dalej ustawą systemową, bądź ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych). Zgodnie z art. 18 ust. 1 te same przepisy - podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi przychód - w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, co wynika z art. 4 ust. 9 ustawy systemowej.

Przychodem ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy zgodnie z art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach społecznych oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 19 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 r. nr 161 poz. 1106). W § 2 ust. 1 tego rozporządzenia wymieniono przychody, które nie stanowią podstawy wymiaru składek. I tak, w punkcie 19 wskazano, że świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie stanowią podstawy wymiaru składek. Zatem, mimo iż kwoty uzyskane przez pracowników z funduszu świadczeń socjalnych, mieszczą się w ogólnej definicji przychodu, nie stanowią one podstawy wymiaru składek z uwagi na cytowaną treść § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 19 grudnia 1998 r. Regulacja zawarta w tym przepisie jednoznacznie definiuje, że kwalifikacja prawna przychodu podlegającego wyłączeniu jest determinowana celem jego przeznaczenia i źródłem pochodzenia i nie definiuje żadnych innych przesłanek. Jeśli więc, tak jak w przedmiotowej sprawie, świadczenia pieniężne przyznawane jako ekwiwalent wakacyjny i świadczenie świąteczne pochodzą ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, to nie są one wliczane do podstawy wymiaru składek, gdyż mieszczą się w dyspozycji tego przepisu.

W tym miejscu Sąd Apelacyjny wskazuje, że fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach. Wskazać należy, że pracodawcy nie mają bezwzględnego obowiązku prowadzenia działalności socjalnej na rzecz pracowników, bowiem przepisy kodeksu jedynie postulują prowadzenie takiej działalności, w miarę posiadanych środków socjalnych co wynika z treści art. 94 pkt 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Jednakże, by nie dopuścić do zupełnej dowolności w omawianym zakresie, obowiązek zaspokajania potrzeb socjalnych pracowników został warunkowo ujęty w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012.592, dalej ustawa z dnia 4 marca 1994r., albo ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych), z której wynika, że pracodawcy są uprawnieni do dowolnej modyfikacji w prawie wewnątrzzakładowym (w układach zbiorowych pracy)

obowiązków wynikających z ustawy, aby umożliwić im uzależnienie działalności socjalnej od posiadanych warunków i możliwości. Powyższe oznacza, że zgodnie z intencją ustawodawcy zakładowy fundusz świadczeń socjalnych jest dobrowolnym funduszem na poziomie zakładu pracy, którego podstawowym zadaniem jest sfinansowanie przez pracodawcę pomocy socjalnej między innymi na rzecz pracowników i ich rodzin.

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. określa zasady tworzenia w zakładach pracy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i zasady gospodarowania środkami tego Funduszu. Z kolei art. 2 pkt 1 wskazanej ustawy zwraca uwagę na pojęcie definicji „działalność socjalna”, które utożsamiane jest z zaspokajaniem potrzeb bytowych, materialnych i kulturalnych uprawnionych osób. Z kolei zasady gospodarowania funduszem oznaczają sposób podejmowania decyzji związanych z wydatkowaniem środków finansowych, sposobem ich gromadzenia i wydatkowania. Zawarta w cytowanych przepisach definicja działalności socjalnej daje pracodawcy możliwość zakupu ze środków funduszu m.in. bonów towarowych czy też przyznawania świadczeń pieniężnych z okazji Świąt Bożego Narodzenia, czy ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, jednakże warunkiem umożliwiającym przyznanie świadczeń socjalnych jest zapisanie takich form pomocy w regulaminie funduszu oraz określenie trybu ich przyznawania.

Mimo jednak, że zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w wewnętrznym regulaminie, to ustawa stawia warunek wyrażony w ogólnej zasadzie określonej w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym przyznawanie tych świadczeń ma być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Ustawa zatem nie nakazuje pracodawcy formułowania określonych kryteriów i nie formułuje też procedury dysponowania środkami funduszu, pozostawiając te kwestie jego dobrowolnej decyzji, jednakże pracodawca administrujący środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może ich wydatkować niezgodnie z regulaminem zakładowej działalności socjalnej, którego postanowienia nie mogą być sprzeczne z zasadą przyznawania świadczeń według kryterium socjalnego określonego w przywołanym przepisie, to jest uzależniającego przyznawanie ulgowych usług i świadczeń wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00, OSNP 2003/14/331).

Z powyższych rozważań wynika, iż aby pracodawca mógł dysponować swobodnie środkami z Funduszu i następnie nie wliczać do podstawy wymiaru składek wypłacanych z niego swoim pracownikom kwot, to muszą one być przyznawane zgodnie ze wskazanymi powyżej zasadami. Oznacza to, że pracodawca powinien znać sytuację życiową, rodzinną i materialną swoich pracowników. Ustawodawca pozostawił swobodę pracodawcy w sposobie pozyskiwania tych informacji. W doktrynie i judykaturze, która niejednokrotnie zajmowała się przedmiotową problematyką, wskazano na elementy, które powinny być przez pracodawcę uwzględniane przy zbieraniu informacji warunkujących przyznawanie świadczeń socjalnych z Funduszu osobom uprawnionym (patrz wskazane przez Sąd I instancji: wyrok SN z dnia 16 września 2009 roku, I UK 121/09, wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2013 roku, III AUa 759/12, wyrok SA w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 roku, III AUa 1064/12, uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 czerwca 2012 roku, I UK 140/12).

Sąd Apelacyjny wskazuje, że ustalając regulamin dysponowania funduszem, trzeba pamiętać o podstawowej zasadzie przyznawania ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinna być uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Przy ocenie sytuacji materialnej pracownika należy zatem brać pod uwagę także dochody pracownika osiągnięte poza zakładem pracy, dochody członków jego rodziny i dochody osób pozostających we wspólnym gospodarstwie z pracownikiem (vide Danuta Fyszemberg, wyjaśnienia - Sł.Pracow.1997.2.20, Monika Mrozowska, artykuł - Pr.Pracy.2001.11.10). Ponieważ przepisy ustawy nie określają sposobu dokumentowania dochodów pracowników do celów socjalnych, pracodawca może i powinien, według zasad przyjętych w wewnętrznym regulaminie, poprosić o oświadczenie o sytuacji dochodowej pracownika i członków jego rodziny (vide Jadwiga Stefaniak, wyjaśnienia - Sł.Pracow.2001.4.14). Sąd Najwyższy w wyroku z 6 lutego 2008 r. II PK 156/07 (OSNP 2009/7-8/96) wskazywał w uzasadnieniu, że: „możliwe jest przyjęcie średniego dochodu na członka rodziny, jako usprawiedliwionego kryterium oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o przyznanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z funduszu świadczeń socjalnych bo jest to obiektywnie

czytelny i miarodajny sposób oceny zasadności ubiegania się o świadczenia z tego funduszu”. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie m.in. w powołanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009r. sygn. akt I UK 121/09 - cyt.: „2. Przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych powinny być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Nie ma w tym zakresie wyjątków. Nawet regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może zmienić tej zasady”.

Sąd Apelacyjny podziela wywody poczynione przez Sąd Najwyższy w przytoczonych orzeczeniach i ich uzasadnieniach.

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest źródło finansowania przyznanych świadczeń, bowiem pochodziło ze środków zgromadzonych w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Apelujący organ rentowy kwestionował sposób przyznawania tychże świadczeń, zdaniem ZUS były one przyznawane z pominięciem kryterium socjalnego, tj. bez analizy sytuacji materialnej i życiowej poszczególnych pracowników.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z stanowiskiem Sądu Okręgowego, uzasadnionym w sposób prawidłowy i wyczerpujący w treści pisemnego uzasadnienia wyroku. Podkreślić należy, że z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że odwołująca spółka dokonując podziału i przydziału środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, nie analizowała sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z tego Funduszu. Jedynym kryterium decydującym o przyznaniu dofinansowania był dochód osiągniany przez pracownika z tytułu pracy w spółce, staż pracy i wymiar czasu pracy. Zważyć w tym miejscu należy, iż art. 8 ust. 1 cyt. ustawy, wyraźnie powiązał zasady korzystania z ulgowych usług i świadczeń z sytuacją życiową, rodzinną i materialną osób uprawnionych. Wskazana powyżej zasada wyraża się w związku pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia, a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Im sytuacja osoby uprawnionej jest gorsza, tym winno jej przysługiwać wyższe świadczenie. O spełnieniu kryterium socjalnego nie może być zatem mowy bez indywidualnej analizy sytuacji każdej uprawnionej do skorzystania z funduszu osoby. Fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są rodziny (a nie tylko pracownicy) o najniższych dochodach.

Odwołujący pracodawca w analizowanej sprawie winien był dokonać analizy sytuacji życiowej, materialnej i osobistej zainteresowanej przed przyznaniem świadczenia z tytułu dopłaty do wypoczynku i świadczeń świątecznych. Nie musi to wiązać się z podejmowaniem nadzwyczajnych działań ze strony pracodawcy, generowaniem dodatkowych sił i środków. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wystarczające byłoby złożenie przez każdego pracownika oświadczenia o wysokości dochodu na jednego członka rodziny ze wskazaniem ile osób i w jakim wieku składa się na rodzinę pracownika. Taka informacja ujmowałaby w istocie nie tylko dochody pracownika osiągniane u odwołującego, ale także dochody pracownika osiągniane poza zakładem pracy, a także dochody członków rodziny, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z pracownikiem. Powyższe obrazuje zarówno sytuację osobistą, rodzinną, jak i materialną - jak tego wymaga ustawa. Stanowisko takie jest prezentowane zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i literaturze przedmiotu.

Oparcie kryterium dostępności świadczeń z tytułu dofinansowania do Świąt Bożego Narodzenia wyłącznie z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia zasadniczego uzyskiwanego u płatnika nie spełnia wymogu badania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej w szczególności na tle sytuacji życiowej innych pracowników uprawnionych do świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Nadto istotne jest także ustalenie takich progów dostępności świadczeń, jak i takie zróżnicowanie ich wysokości aby urzeczywistnić ustawowy cel Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych tj. niwelowanie różnic w poziomie życia pracowników.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny stwierdza, iż słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że przychód osiągnięty przez zainteresowaną, szczegółowo określony w zaskarżonej decyzji, stanowi podstawę wymiaru składek w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 1 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie

szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106).

Sąd Apelacyjny stwierdza, że również niezasadny jest zarzut niezastosowania art. 102 k.p.c. przez uznanie, iż w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek odstąpienia od obciążenia odwołującego kosztami zastępstwa procesowego. W ocenie Sądu II instancji, brak jest podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie tego przepisu, albowiem nie wskazano szczególnych okoliczności uzasadniających zwolnienie odwołującej z odpowiedzialności za wynik postępowania. Nie są nimi fakty, iż niniejsza sprawa została w postępowaniu I instancji połączona z 11 innymi sprawami do wspólnego rozpoznania, celem przeprowadzenia postępowania dowodowego, ani też, że w sprawie odbyła się wyłącznie jedna rozprawa, a skierowane do Sądu pismo procesowe zostało przez pełnomocnika powielone poprzez zmianę jedynie nazwiska zainteresowanego. Sąd Okręgowy zasądzając od odwołującej Spółki na rzecz pozwanego koszty procesu w wysokości minimalnej stawki, zasadnie wziął pod uwagę, że czynności pełnomocnika pozwanego ograniczyły się do sporządzenia odpowiedzi na odwołanie i uczestnictwa w jednej rozprawie. Apelujący nie podniósł żadnych okoliczności uprawniających do odmiennego rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu, w szczególności dotyczących stanu majątkowego Spółki.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd Apelacyjny uznał, że złożona apelacja jest bezzasadna i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., albowiem apelujący nie wykazał, aby zaszyły szczególnie uzasadnione przesłanki w rozumieniu tego przepisu.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Marta Sawińska
--	-------------------------	--------------------